

Pressmeddelande

Luxemburg den 6 juli 2022

EU:s revisorer ifrågasätter resultatet av Leadermodellen för lokalt ledd utveckling

Leaderprogrammet, EU:s strategi för landsbygdsutveckling som bygger på deltagande och ett underifrånperspektiv, infördes 1991. Modellen har bidragit till att främja lokalt engagemang men är kostsam, och godkännandeprocesserna är långsamma. Mer än tio år efter att en första revision av Leader genomfördes drar Europeiska revisionsrätten i en särskild rapport som offentliggörs i dag slutsatsen att det finns få bevis för att fördelarna med modellen uppväger de kostnader och risker den är förknippad med.

EU har tillämpat Leadermodellen (lokalt ledd utveckling) på projekt i landsbygds-, stads- och kustområden med upp till 9,2 miljarder euro i planerad finansiering under perioden 2014–2020. Syftet med modellen är att dra nytta av lokalsamhällets sakkunskap och erfarenheter för att avgöra vilka utvecklingsbehoven är. Lokala aktionsgrupper har en central roll i processen: de bidrar till att utforma en lokal utvecklingsstrategi och ansvarar för att inleda och finansiera projekt som ska tillgodose lokala behov. Leader ser lovande ut på papperet, men frågan är om modellen har gett fördelar i praktiken.

”Leadermodellen utformades med ett lovvärt mål: att främja lokalt engagemang och egenmakt för att gynna EU:s landsbygdsområden”, säger Eva Lindström, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för revisionen. ”Modellen medför extra kostnader och risker som skulle kunna motiveras om den gav ytterligare fördelar jämfört med andra typer av EU-utgiftsprogram. Tyvärr fann vi inga påtagliga bevis för att så är fallet: många av projekten vi tittade på hade kunnat finansieras till en lägre kostnad med andra EU-medel.”

Revisorerna konstaterar att Leader tycks främja lokalt engagemang. Men de lokala aktionsgrupperna är inte alltid representativa eftersom kvinnors och ungdomars deltagande fortfarande är marginellt. Den deltagandebaserade Leadermodellen medför höga administrativa och löpande kostnader, bland annat för verksamhet som ska engagera lokalsamhället och ge stöd till sökande, och det ställs ytterligare administrativa krav jämfört med vanliga utgiftsprogram. Enligt Europeiska kommissionen uppgick dessa administrativa kostnader till sammanlagt över 1 miljard euro (dvs. en fjärdedel av de totala utgifterna) i slutet av 2020. Projektansöknings- och godkännandeprocesserna, som kan omfatta upp till åtta steg, är fortfarande alltför komplicerade

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

och långsamma, säger revisorerna. Därför har endast 39 % av projekten betalats av medlemsstaterna, och en medlemsstat (Slovakien) har inte finansierat några projekt alls.

I sin rapport pekar revisorerna också på hur finansieringen används. I vissa EU-länder, exempelvis Tyskland, används medel från Leader och lokalt ledd utveckling till projekt som rör byvägar, gatubelysning eller förskolor, vilket vanligtvis är lagstadgade uppgifter som ska utföras av nationella, regionala eller kommunala myndigheter. Och projekt som fått stöd – till exempel inköp av jordbrukstraktorer – hade ibland kunnat hanteras bättre och mer specifikt genom åtgärder för landsbygdsutveckling som inte följde Leadermodellen och genom andra av EU:s utgiftsprogram.

Sammantaget drar revisorerna slutsatsen att det finns få bevis för att Leader ger ytterligare fördelar som motiverar kostnaderna jämfört med andra typer av finansiering. Europeiska kommissionen håller på att undersöka Leaders relevans, ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och mervärde. Utvärderingen kommer dock inte att offentliggöras förrän tidigast nästa år. Med tanke på de extra kostnaderna och riskerna och den fortsatta avsaknaden av påvisbara fördelar rekommenderar EU-revisorerna att kommissionen gör en ingående utvärdering och bedömning av Leader och modellen för lokalt ledd utveckling.

Bakgrundsinformation

Under perioden 2014–2020 var Leader ett obligatoriskt inslag i alla landsbygdsutvecklingsprogram. Enligt EU-lagstiftningen måste EU:s medlemsstater, med undantag för Kroatien, använda minst 5 % av sina landsbygdsutvecklingsmedel till Leader.

Särskild rapport 10/2022 *Leader och lokalt ledd utveckling främjar lokalt engagemang, men det saknas fortfarande tillräckliga bevis för ytterligare fördelar* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu).

Denna revision följer också upp vår tidigare särskilda rapport *Genomförande av Leadermodellen för landsbygdsutveckling* som offentliggjordes 2010.

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i rapporterna genomförs.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547